

सर्वोच्च अदालत संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री सुशीला कार्की
माननीय न्यायाधीश श्री देवेन्द्रगोपाल श्रेष्ठ
आदेश

०७०-WO-०२४२

विषय:- प्रतिषेध समेत ।

काठमाडौं जिल्ला काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. ९ बस्ने निरमाया
रेग्मी भण्डारी..... १ रीट
ऐ.ऐ. बस्ने रामप्रसाद भण्डारी..... १ निवेदक

विरुद्ध

महानगरीय प्रहरी परिसर हनुमानढोका काठमाडौं..... १
महानगरीय प्रहरी वृत्त गौशाला, काठमाडौं..... १
जिल्ला प्रहरी कार्यालय अ.अ. तथा का. शाखा रुपन्देही, भैरहवा..... १
जिल्ला प्रहरी कार्यालय रुपन्देही, भैरहवा १
डि.एस.पी. दिपक न्यौपाने, जिल्ला प्रहरी कार्यालय रुपन्देही भैरहवा..... १ विपक्षी
काठमाडौं जिल्ला काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. ३५
तारकेस्वर मार्ग सुर्यकोट दिपनगर बस्ने वासुदेव गिरी..... १
ऐ.ऐ. बस्ने समिक्षा गिरी..... १
ऐ.ऐ. बस्ने सक्षम गिरी..... १

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ३२ र १०७(२) बमोजिम यस अदालतको अधिकारक्षेत्र अन्तर्गतको भई दायर हुन आएको प्रस्तुत रिट निवेदनको संक्षिप्त तथ्य एवं आदेश यस प्रकार रहेको छ ।

रिट निवेदनको संक्षिप्त व्यहोरा

हामी निवेदकहरु मध्यकी म निवेदक निरमाया रेग्मीसँग साथी बन्न आएका विपक्षी वासुदेव गिरीले मेरो व्यक्तिगत जीवनमा दख्खल दिएको विषयमा २०६९।१०।१८ गते कागज भइसकेको छ। म निरमायाले कमाएको रकम हात पारी सकेका विपक्षी वासुदेव गिरीले मेरो सम्पत्ति हात पार्न गैरकानूनी काम गरेउपर परेको उजुरीमा महानगरिय प्रहरी वृत्त गौशालामा कागज गरिसकेका छन्। निज विपक्षीले म निरमायालाई श्रीमती भनी मैले जग्गा पास गर्दासँगै गई लेखनदास मिलाई नाम लेखाएको कुरा मैले बदर गरिसकेकी छु। उक्त नाम सच्चाएको विषयलाई जालसाजी भनी विपक्षी सक्षम गिरी समेतले गरेको मुद्दा अदालतमा विचाराधीन रहेको अवस्थामा सोही विषयमा दख्खल दिन हाल प्रहरीले पक्राउ गर्ने र डि. एस. पी. दिपक न्यौपानेले तारेखमा राख्ने गरी भएको कारवाहीले हामी निवेदकहरुको अधिकारमा आघात परेको छ।

हामी निवेदकउपर कानूनबमोजिम अनुसन्धान र तहकिकात भई मुद्दा चलन सक्ने आधार छैन। विपक्षी वासुदेव गिरीको गैरकानूनी लालचामा लागेरमात्र विपक्षीहरुले हामीलाई पक्राउ गरिएको र तारेखमा राखिएको हो। विपक्षी जिल्ला प्रहरी कार्यालय रुपन्देही र त्यसका डि.एस.पी. दिपक न्यौपानेले हामीलाई मुद्दा लगाउन सक्ने भए तारेखमा छोड्नु पर्ने थिएन। हामीलाई पक्राउ गरी तारेखमा राखी हामीबाट सम्पत्ति लिने गर्ने हदैसम्मको गैर संवैधानिक एवं गैर कानूनी काम कारवाही गरी अदालतको क्षेत्राधिकार समेतमा अतिक्रमण गरिएको हुँदा विपक्षीउपर नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा १०७ बमोजिम प्रतिषेध समेतको जो चाहिने आज्ञा, आदेश, पूर्जी जारी गरी हाम्रो आघातित हक पुनस्थापना गराई पाऊ।

साथै हामीलाई २०७०।६।७ को तारेख तोकेको र अब हामी त्यहाँ गई हामीमाथि सांघातिक काम गरी हाम्रो सम्पत्ति हरण गराउने र नगएमा प्रहरी खटिई पक्राउ गरी सो काम गर्ने भएकोले ३ महिनाको छोरा एवं घरवास समेत छोडी हामी बाहिर बस्नु परेको हुँदा सोउपर रोक लगाउन अन्तरिम आदेश समेत जारी गरी पाऊँ भन्ने समेत व्यहोराको रिट निवेदन।

यस अदालतको आदेश

यसमा के कसो भएको हो। निवेदकको मागबमोजिमको आदेश किन जारी हुन नपर्ने हो। आदेश जारी हुनु नपर्ने आधार र कारण भए यो आदेश प्राप्त भएका मितिले बाटाका म्याद बाहेक १५ दिनभित्र लिखित जवाफ पठाउनु भनी यो आदेश र प्रस्तुत रिट निवेदनको प्रतिलिपि समेत साथै राखी विपक्षीहरूलाई सूचना पठाई लिखित जवाफ प्राप्त भएपछि वा अवधि व्यतित भएपछि नियमबमोजिम पेश गर्नु। अन्तरिम आदेशको सम्बन्धमा विचार गर्दा, प्रस्तुत रिट निवेदनको विवाद सम्पत्तिको सम्बन्धि रहेको भनी निवेदनले उल्लेख गरेको देखिनाले यस निवेदनको अन्तिम टुङ्गो नलागेसम्म निवेदीकालाई कानूनबमोजिमबाहेक सम्पत्ति विवादको विषयमा धरपकड नगर्नु, नगराउनु भनी अन्तरिम आदेश जारी गरी दिएको छ भन्ने समेत व्यहोराको यस अदालतको आदेश।

लिखित जवाफहरूको संक्षिप्त व्यहोरा

श्रीमती ज्योति पुरीको स्वर्गेले म र साना छोरा-छोरी र घरव्यवहार समेतका समस्याले मिति २०६४।४।२३ मा मैले विपक्षी निरमायालाई विवाह गरी श्रीमान श्रीमति भएका थियौं। विपक्षीहरूले म निवेदकको सम्पत्ति विवाह गरी जाने घरतर्फ लान मिल्दैन। जारीको ५ नं. ले फिर्ता दिनुपर्छ। किर्ते ठगी गर्नेउपर मुलुकी ऐन किर्ते कागजको १,७,१२ नं. र ठगीको १, २, ४, ५, ८ समेतका क्रियाकलापमा सरकारी मुद्दासम्बन्धी ऐनबमोजिम वारदात स्थलको प्रहरी कार्यालयले फौजदारी दायित्वका कसुरमा अनुसन्धान तहकिकात गर्न पाउने हो। प्रहरीको अनुसन्धानमा

परिन्छकी भनी उन्मुक्तिको लागि सम्मानित अदालतमा दुषित हात लिई प्रवेश गर्न मिल्दैन। विपक्षी निरमाय रेग्मी रामप्रसाद भण्डारीसँग पोइल गएको प्रमाणित भएको छ। पोइल जानेले चलअचल सम्पत्ति फिर्ता नगरी बोकी लिई जान मिल्ने होइन। अतः प्रहरीले फौजदारी दायित्वमा पक्राउ गर्ने अनुसन्धान गर्ने उसको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने कुरा भएकोले विपक्षीको रिट निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको विपक्षी वासुदेव गिरीको लिखित जवाफ।

प्रहरीको अनुसन्धानमा परिन्छ की भनी विपक्षीहरु उन्मुक्तिको लागि सम्मानित अदालतमा दुषित हात लिई प्रवेश गर्न मिल्दैन। बुबाकै सिन्दुरपोते लाउने, एकापरिवार सदस्य रही आएकै समयमा सम्बन्ध विच्छेद, छुट्टी भित्र र मानाचामल केही नलिदै मिति २०६८।११।३० मा अर्कै श्रीमान देखाई मालपोत कार्यालयका श्रेस्ता प्रमाण संशोधन गर्ने कार्यले विपक्षी रामप्रसाद भण्डारीसँग पोइल गएको प्रमाणित भएको छ। पोइल जानेले चलअचल सम्पत्ति फिर्ता नगरी बोकी लिई जान मिल्ने होइन। अतः प्रहरीले फौजदारी दायित्वमा पक्राउ गर्ने अनुसन्धान गर्ने उसको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने कुरा हो। विपक्षीको रिट निवेदन खारेज गरी पाऊ भन्ने समेत व्यहोराको विपक्षी समिक्षा गिरी एवं सक्षम गिरीको संयुक्त लिखित जवाफ।

निवेदकहरु निरमाया रेग्मी भण्डारी र जिल्ला गुल्मी हुगा २ घर भई ऐ.ऐ. बस्ने रामप्रसाद भण्डारीसँग केही कुरा बुझ्नु पर्ने भएकोले निजहरुलाई यस कार्यालयमा उपस्थित गराइदिनु हुन अनुरोध छ भन्ने व्यहोराको श्री जिल्ला प्रहरी कार्यालय रुपन्देहीको सि.नं. ४५८४ को संचार ले.प. हुँदै आएको हुँदा निज विपक्षी रिट निवेदकहरु निरमाया रेग्मी भण्डारी र रामप्रसाद भण्डारीलाई मिति २०७०।६।४ गतेको पत्रसाथ श्री जिल्ला प्रहरी कार्यालय रुपन्देहीमा उपस्थित हुन पठाईएको हो । सोबाहेकका अन्य कुनै काम कारबाही यस कार्यालयबाट नभए नगरिएको हुँदा यस कार्यालयसमेतलाई विपक्षी बनाई दिएको उक्त रिट निवेदन यस

कार्यालयको हकमा खारेज गरिपाउन भन्ने समेत व्यहोराको महानगरीय प्रहरी वृत्त गौशालाको प्र.ना.उ. अविनारायण काफ्लेको लिखित जवाफ ।

विपक्षी रिट निवेदकहरूसँग केही कुरा बुझ्नुपर्ने भएकोले निजहरुलाई यस कार्यालयमा उपस्थित गराई दिन भनी जिल्ला प्रहरी कार्यालय रुपन्देही भैरहवाबाट संचार प्राप्त हुन आएको हुँदा निजहरुलाई उपस्थित गराई दिन भनी महानगरीय प्रहरी वृत्त गौशाला काठमाडौँलाई पत्राचारसम्म गरिएको हो । निज विपक्षीहरुले लिएको जिकिरअनुसार रिट निवेदकहरुलाई गैरकानूनीरूपमा पक्राउ गर्ने, थुनामा राख्ने, कागज गराउने, तारेखमा राख्ने जस्ता कार्य यस परिसरबाट नभएको नगरिएको हुँदा झुठ्ठा व्यहोरा उल्लेख गरी रिट निवेदकहरुले यस परिसर समेतलाई विपक्षी बनाई सम्मानित अदालतसमक्ष दिनु भएको उक्त रिट निवेदन खारेज गरि पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको महानगरीय प्रहरी परिसर हनुमानढोका काठमाडौँको लिखित जवाफ ।

हाल काठमाडौँ महानगरपालिका वडा नं. ३५, बस्ने बसुदेव गिरीको मौखिक निवेदन सम्बन्धमा निवेदक विपक्षी निरमाया रेग्मी समेतलाई उपस्थित गराईदिनु हुन भनी यस कार्यालयको सि.नं. ४५८४ को संचारद्वारा महानगरीय प्रहरी परिसर हनुमान ढोका काठमाडौँलाई पत्राचार गरिएकोमा महानगरिय प्रहरी वृत्त गौशालाको च.नं. ८५५ मिति २०७०।६।४ गतेको पत्रसाथ निज विपक्षी रिट निवेदक निरमाया रेग्मी र रामप्रसाद भण्डारी स्वम् मिति २०७०।६।५ गते यस कार्यालयमा सम्पर्क राख्न आएकोमा वासुदेव गिरी सो दिन छलफलको लागि यस कार्यालयमा उपस्थित नभएको हुँदा निज विपक्षी निवेदक निरमाया रेग्मी समेतलाई आवश्यक छलफलको लागि मिति २०७०।६।६ गते आउनु हुन भनी मौखिक अनुरोधसम्म गरी पठाईएको हो । मिति २०७०।६।६ गते तथा सोपश्चात निजहरु यस कार्यालयमा उपस्थित भएका छैनन् । निज विपक्षी निरमाया रेग्मी समेत स्वयं यस कार्यालयमा उपस्थित हुन आएको हुँदा निज निवेदक विपक्षी निरमाया रेग्मी समेतलाई दुवै पक्ष

छलफलको लागि उपस्थित नभएको अवस्थामा यस कार्यालयको हिरासतमा थुन्ने, हाजिरी जमानीमा छाड्नु पर्ने सम्मको कारण केही नभएको हुँदा निज विपक्षी निवेदक निरमाया रेग्मी समेतलाई यस कार्यालयबाट थुनामा राख्ने, हाजिरी जमानीमा छाड्ने जस्ता कार्य नगरिएको हुँदा निज विपक्षी निरमाया रेग्मी समेतले यस कार्यालय समेतलाई विपक्षी बनाई यस कार्यालयको हिरासतमा थुनामा राखी तारेखमा छाडेको भनी दिएको रिट निवेदनको व्यहोरा कपोलकल्पित छ। तसर्थ उक्त झुठा व्यहोराको निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको जिल्ला प्रहरी कार्यालय, रुपन्देही, एवं ऐ. ऐ. को एवं ऐ. कार्यालयमा कार्यरत प्र. ना. उ. दिपक न्यौपानेको अ.अ. तथा का. शाखाको एकै मिलानको छुट्टाछुट्टै लिखित जवाफ।

नियमबमोजिम पेशी सूचीमा चढी इजलाससमक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत निवेदनको निवेदन समेतको मिसिल अध्ययन गरी निवेदक एवं विपक्षीतर्फबाट प्रस्तुत निम्नबमोजिमको बहससमेत सुनियो।

निवेदकको तर्फबाट विद्वान अधिवक्ता श्री नारायणप्रसाद दुवाडीले निवेदकउपर कानूनबमोजिम अनुसन्धान र तहकिकात भई मुद्दा चलन सक्ने आधार छैन। विपक्षी वासुदेव गिरीको स्वार्थ पूर्तिको लागि निवेदकहरुलाई गैरकानूनी रुपमा पक्राउ गरिएको र तारेखमा राखिएको अवस्था छ। उक्त कार्यले निवेदकहरुको हकमा आघात पारेकोले निवेदन मागबमोजिम आदेश जारी होस भन्नेसमेत बहस प्रस्तुत गर्नुभयो। त्यसैगरी विपक्षी महानगरीय प्रहरी परिसर हनुमानढोका समेतको तर्फबाट विद्वान उपन्यायधिवक्ता श्री बालकृष्ण वाग्ले र विपक्षी वासुदेव गिरी समेतको तर्फबाट विद्वान अधिवक्ताद्वय श्री नारायणप्रसाद भट्टराई एवं श्री दीर्घलाल गिरीले विपक्षी निवेदकहरुलाई केही कुरा बुझनलाई मात्रै बोलाइएको हो। निज निवेदकहरुलाई हिरासतमा राख्ने, हाजिरी जमानीमा छाड्नु पर्ने सम्मको कारण केही नभएकोले सो कार्य भएको नहुँदा रिट निवेदन खारेज होस भन्ने समेत बहस प्रस्तुत गर्नुभयो।

उपरोक्तबमोजिम बहस समेत सुनी रिट निवेदन समेतको मिसिल अध्ययन गरी हेर्दा निवेदनमाग बमोजिमको आदेश जारी हुने हो वा होइन सो सम्बन्धमा निर्णय दिनु पर्ने देखिन आयो।

यसमा हामीलाई पक्राउ गरी तारेखमा राखी हामीबाट सम्पत्ति लिने हदैसम्मको गैर कानूनी काम कारवाही गरेकोले उक्त कार्यहरु नगर्नु भनी विपक्षीहरुको नाउँमा प्रतिषेध समेत जारी गरिपाउँ भन्ने मुख्य निवेदन दावी र रिट निवेदकहरूसँग केही कुरा बुझ्नुपर्ने भएकोले निजहरुलाई जिल्ला प्रहरी कार्यालय रुपन्देही भैरहवाबाट उपस्थित गराइएको मात्रै भएकोले निवेदन मागबमोजिम आदेश जारी हुनु पर्ने होइन भन्ने लिखित जवाफ रहेको देखिन आयो।

विपक्षी वासुदेव गिरीको मौखिक निवेदनको सम्बन्धमा निवेदक निरमाया रेग्मी भण्डारी समेतलाई उपस्थित गराईदिनु हुन भनी जिल्ला प्रहरी कार्यालय, रुपन्देहीबाट महानगरीय प्रहरी परिसर हनुमानढोका काठमाडौँलाई पत्राचार गरिएको र महानगरिय प्रहरी वृत्त गौशालाको च.नं. ८५५ मिति २०७०।६।४ गतेको पत्रसाथ निज निवेदक निरमाया रेग्मी भण्डारी र रामप्रसाद भण्डारी स्वयं मिति २०७०।६।५ गते उक्त जिल्ला प्रहरी कार्यालय, रुपन्देहीमा सम्पर्क राख्न गएकोमा विपक्षी वासुदेव गिरी सो दिन छलफलको लागि उक्त कार्यालयमा उपस्थित नभएको हुँदा निज निवेदक निरमाया रेग्मी समेतलाई आवश्यक छलफलको लागि मिति २०७०।६।६ गते आउनु हुन भनी मौखिक जानकारी गराइएको तथ्य विपक्षीहरुको लिखित जवाफ समेतबाट देखिन आयो।

निवेदन दावी बमोजिमको कार्य विपक्षीहरुबाट भएको र सो कार्यले निवेदकको हकमा आघात परेको भनी निवेदकहरुले ठोस आधार दिन सकेको देखिन आएन। निवेदकहरुले पेशीको दिन आफै वा कानूनबमोजिमको प्रतिनिधिमार्फत इजालस समक्ष उपस्थित समेत नभई लिखित जवाफमा उल्लेख भए उक्त कथन अन्यथा हो भनी निवेदकहरुले खण्डन गर्न सकेको अबस्था देखिन आएन। अतः हाल निवेदन माग

बमोजिमको आदेश जारी हुने आधार निवेदकहरूले दिन नसकेको र हाल निवेदनमा उल्लेख भएबमोजिमको अवस्थाको विद्यमानता समेत रहेको नदेखिदा प्रस्तुत निवेदनको प्रयोजन समाप्त भएको देखिदा निवेदन माग बमोजिमको आदेश जारी हुने अवस्था नदेखिँदा प्रस्तुत निवेदन खारेज हुने ठहर्छ। दायरीको लागत कट्टगरी मिसिल नियमानुसार गरी बुझाइदिनू।

न्यायाधीश

उक्त रायमा सहमत छु ।

न्यायाधीश

इजलाश अधिकृत: रमेश रिजाल

कम्प्यूटर अपरेटर: पद्मा आचार्य

इति सम्बत् २०७१ साल कार्तिक २० गते रोज ५ शुभम्.....